

PLAN DE ORIENTACIÓN

**CURSO 2021-2022
IES DE RIBADEO DIONISIO GAMALLO**

INDICE

1. XUSTIFICACION BASEADA NO CONTEXTO	3
2. OBXECTIVOS	4
3. PLANIFICACIÓN XERAL E DEFINICIÓN DE ACCIÓNS PRIORITARIAS.....	5
3.1. LIÑAS PRIORITARIAS DE ACTUACIÓN.....	5
3.2. ÁMBITOS DE INTERVENCIÓN	7
3.2.1. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	7
a) Obxectivos.....	7
b) Medidas de atención á diversidade no centro.....	8
c) Actividades ou actuacións.....	8
d) Unidade de Educación Especial.....	10
3.2.2. ACCIÓN TITORIAL.....	10
a) Obxectivos.....	10
b) Actividades.....	11
3.2.3. ORIENTACIÓN ACADÉMICA	12
a) Obxectivos.....	12
b) Actividades.....	12
4. ESTRATEGIAS DE INTERVENCIÓN	14
5. TEMPORALIZACIÓN.....	15
6. AVALIACIÓN DO PLAN	15
ANEXO	PROGRAMACIÓN AULA EDUCACIÓN ESPECIAL

1. XUSTIFICACIÓN BASEADA NO CONTEXTO

O CENTRO: As súas características son as recollidas no Proxecto Educativo do Centro. Neste curso académico impártense ensinanzas de Educación Secundaria Obrigatoria e o Bacharelato en dúas modalidades: Ciencias e Humanidades e Ciencias Sociais, tanto na modalidade ordinaria como na de adultos. Para este curso foi habilitada unha unidade de educación especial.

O DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN: a súa composición ó a establecida no Decreto 120/1998, e 'forman parte do mesmo:

- A orientadora do centro, que actúa como xefa do departamento: RAQUEL VIJANDE QUINTANA.
- Dúas profesoras, unha do ámbito científico tecnolóxico e outra do sociolingüístico: MARGARITA LAGE REGO (1º ESO, ámbito sociolingüístico) e BEATRIZ GONZÁLEZ FERNANDEZ (ámbito científico).
- As mestras especialistas en Pedagoxía Terapéutica: MERCEDES BOUZA FERNÁNDEZ e MARÍA JESÚS CASTRO PÉREZ.
- As mestras especialistas en Audición e Linguaxe: ANA GARCÍA GARCÍA e ESTEFANÍA GARCÍA FERNÁNDEZ, substituída neste momento por ANDREA GIL SANTOS.

Estableceranse reunións de coordinación coas orientadoras dos centros adscritos: a orientadora do CEIP Gregorio Sanz de Ribadeo e a orientadora dos centros CEIP Celso Currás de Trabada, CEIP de San Cosme de Barreiros e CEIP de San Miguel de Reinante.

As funcións do departamento de orientación serán as establecidas no citado decreto e na Orde de 24 de xullo de 1998.

Os xoves de 10:10 h a 11:00 h celebrarase a reunión de departamento semanal entre os membros deste centro, coa particularidade de que non asistirán semanalmente todas elas, ao non poder quedar desatendida a aula de educación especial. Serán membros fixos en todas as reunións: a orientadora, as titoras dos ámbitos e a mestra especialista en PT con destino definitivo no centro. As outras tres mestras (unha PT e dúas AL) irán rotando a súa asistencia a aula, ocupándose as outras dúas do alumnado da aula.

O ALUMNADO: a data de hoxe hai 431 alumnos e alumnas matriculados no centro: 251 na ESO, 162 en Bacharelato, 21 en BACEPA. Neste primeiro cuadri mestre non se imparten ensinanzas da ESA por falta de matrícula. Na aula de educación especial hai dous alumnos e unha alumna.

As súas necesidades educativas veñen derivadas, entre outras, de TDAH, sobredotación intelectual, TEA,

dislexia e dificultades de aprendizaxe (en varios casos asociadas a problemas sociofamiliares), dificultades sensoriais (auditivas).

Ó longo do curso, xa a partir da avaliación inicial do alumnado, especialmente da de aquel de novo ingreso no centro, determinarase a existencia ou non de máis alumnado con necesidade específica de apoio educativo e deseñaranse as medidas oportunas.

O PROFESORADO: Neste curso hai un número importante de profesorado que se incorpora ao centro, polo que será preciso atender as súas demandas. Habitualmente estas céntranse na petición de asesoramento sobre o deseño e desenvolvemento das medidas de atención a diversidade, petición de material para o desenvolvemento destas medidas e para a acción titorial. Neste curso é fundamental informar e asesorar ó profesorado sobre a unidade de educación especial.

A pesar dos avances na evolución da pandemia, non podemos excluír, que, por lo menos para algúun alumnos e alumnas a actividade educativa en determinados momentos non sexa presencial, polo que debemos anticiparnos ás circunstancias que poidan darse.

2. OBXECTIVOS

Valoradas as necesidades educativas do centro, e considerando a todos os compoñentes da comunidade educativa (alumnado, profesorado e familias), propoñemos coma obxectivos para este curso os seguintes:

- Valorar as necesidades educativas do alumnado, e deseñar, desenvolver e avaliar programas específicos de intervención.
- Posta en marcha da unidade autorizada de educación especial, atendendo ao alumnado nas condicións recollidas nos seus ditames de escolarización e logrando a maior participación deste no contexto ordinario do centro, posibilitándolle compartir actividades e espazos que favorezan a súa inclusión.
- Participar, asesorando ao equipo directivo e aos demais membros da comunidade educativa, se e o caso, na revisión e actualización do proxecto educativo de centro, especialmente no apartado de medidas de atención á diversidade, no desenvolvemento do plan de convivencia e na atención emocional ao alumnado, pero, sobre todo, na inclusión dos aspectos singulares de organización e funcionamento da unidade de educación especial.
- Desenvolver o plan de acción titorial, facendo fincapé na atención aos aspectos emocionais do alumnado e a mellora da convivencia no centro.
- Deseñar accións encamiñadas a prevención e detección precoz das dificultades de aprendizaxe e deseñar o plan de atención á diversidade do centro.

- Levar a cabo as avaliacións psicopedagóxicas que sexan necesarias e participar no deseño e desenvolvemento das oportunas medidas de atención á diversidade.
- Facilitarlle ao alumnado o apoio e asesoramento necesarios para enfrentar momentos escolares decisivos como son o ingreso no centro, a elección de itinerarios e optativas e a resolución de conflitos de relación inter persoal ou momentos de dificultade desde o punto de vista emocional.
- Impulsar a participación do profesorado en programas de investigación e innovación educativa no ámbito da **convivencia**, das **habilidades sociais**, **acompañamento emocional** e da **igualdade entre homes e mulleres** así como en calquera outro relacionado co seu ámbito de actuación.
- Promover a cooperación entre o centro e as familias, implicándoas no proceso educativo dos seus fillos e potenciando que nos faciliten o coñecemento dos medios tecnolóxicos e da formación disponible por se fora preciso recorrer en algún momento á formación online, especialmente no caso do ACNEAE.
- Favorecer o proceso de maduración vocacional orientando e asesorando ao alumnado sobre as súas posibilidades académicas.

3. PLANIFICACIÓN XERAL E DEFINICIÓN DE ACCIÓNS PRIORITARIAS

3.1. LIÑAS PRIORITARIAS DE ACTUACIÓN

A acción orientadora ten un carácter continuo e global e abrangue a formación académica, o desenvolvemento psicosocial e a madurez vocacional dos alumnos, e implica a toda a comunidade educativa.

É necesario ter en conta as directrices ditadas na [Circular 10/2010](#), sen prexuízo do establecido no [Decreto 120/1998](#) e na [Orde do 24 de Xullo](#) que o desenvolve. Tendo isto en conta, establécense as seguintes accións prioritarias:

- Actuacións relacionadas coa inclusión e a diversidade:
 - Asesorar ao equipo directivo sobre o contido do PEC, especialmente sobre a acción titorial e as medidas de atención á diversidade, tendo sobre todo en conta a inclusión dos aspectos singulares da organización e funcionamento da unidade de educación especial.
 - Elaborar e poñer en práctica programas destinados á prevención e detección precoz de dificultades de aprendizaxe.
 - Axustar as propostas de apoio educativo a cada alumno, tendo en conta o seu potencial de aprendizaxe.
 - Asesorar ós departamentos e ó profesorado en xeral nos procesos de axuste e

desenvolvemento das concrecions curriculares, nas programacions e nas medidas de atención á diversidade.

- Facilitar asesoramento á comunidade educativa sobre as diferentes medidas e recursos para a atención do alumnado con necesidade específica de apoio educativo e sobre a posta en marcha e funcionamento da unidade de educación especial.

- Actuacións relacionadas coa **acción titorial**:

- Colaborar no deseño e desenvolvemento do PAT e asesorar á comunidade educativa no desenvolvemento da acción titorial.

- Actuacións relacionadas coa **convivencia e coa educación en valores**:

- Poñer en práctica actuacións destinadas á promoción da convivencia e á resolución pacífica de conflitos.
 - Asesorar e participar no desenvolvemento e revisión, se é o caso, do plan de convivencia do centro.
 - Asesorar á comunidade educativa sobre a aplicación das normas de organización e funcionamento.
 - Participar no deseño e desenvolvemento de actividades que favorezan a igualdade, non discriminación e a liberdade de xénero.
 - Deseñar actividades para desenvolver na aula de convivencia.
 - Intervir directa ou indirectamente na resolución daquelas situacions que se produzcan contrarias á convivencia no centro.

- Actuacións relacionadas co **plan de orientación**, co **plan anual** e coa **memoria** de cada curso:

- Deseñar este plan anual de actuación e actualizar o plan de orientación.
 - Realizar a memoria final de curso, fundamentando as propostas de mellora para o curso seguinte.

- Relacionadas cos **procesos de avaliação e calidad**:

- Colaborar nos diferentes procesos de avaliação do centro, nos termos que se establezan.

- Relacionadas co **drdorienta**:

- Facilitar en forma e prazo a información demandada nesta aplicación informática.

- Relacionadas coa **aprendizaxe permanente** e as **saídas profesionais**:
 - Prestar especial atención aos momentos de transición académica, guiando e asesorando ao alumnado nos distintos itinerarios formativos e na elección de materias.
- Relacionadas coa **coordinación dos departamentos de orientación**:
 - Coordinarse cas xefas dos departamentos de orientación dos CEIPs adscritos, especialmente no referente á transición do alumnado entre a educación primaria e a educación secundaria obligatoria.
- Relacionadas coa **atención á diversidade**:
 - Asesorar á comunidade educativa sobre as medidas de atención á diversidade recollidas na circular 8/2009 (PMAR, agrupamentos específicos, reforzo en linguas, adaptacións curriculares, reforzo educativo...) e sobre o establecido, en materia de atención á diversidade, na LOMCE e no seu desenvolvemento lexislativo, especialmente na implantación de medidas non implantadas como son os programas específicos personalizados e os programas de habilidades sociais.
- Relacionadas coa **atención emocional ao alumnado**:
 - Sensibilizar, implicar e asesorar á comunidade educativa respecto á importancia de atender aos aspectos emocionais do alumnado no comezo de curso, despois da experiencia do confinamento, pero tamén ao largo do curso, segundo evolucione a pandemia.
- Relacionadas coa **docencia telemática**:
 - Detectar carencias na competencia dixital do alumnado, especialmente ACNEE, e contribuír á formación no emprego de ferramentas tecnolóxicas.

3.2. ÁMBITOS DE INTERVENCIÓN

3.2.1. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

a) Obxectivos

- Coñecer as necesidades do alumnado para o axuste da resposta educativa, indo sempre das medidas menos significativas as más significativas.
- Desenvolver ao máximo as capacidades do alumnado con necesidade específica de apoio educativo.
- Dotar a este alumnado dos recursos necesarios para o seu desenvolvemento autónomo e para a integración social, facendo fincapé nos tecnolóxicos.

- Promover a colaboración cos centros de primaria adscritos para prever as necesidades do alumnado e organizar a resposta máis axeitada.

b) Medidas de atención á diversidade que se contemplan neste momento no centro:

Adaptación Curricular: hai alumnado que cursa con AC en 1º de ESO. Estas medidas serán desenvoltas coa colaboración das mestras especialistas en PT e AL, acudindo o/a alumno/a parte do seu horario as súas aulas.

Programas de reforzo nas Áreas Instrumentais Básicas, que se levan a cabo nas Linguas, en primeiro e segundo de ESO.

Apoio das especialistas en PT e AL. Nalgúns casos concretos e xustificados ocuparanse do alumnado de programa de reforzo nas instrumentais básicas. Tamén se ocuparán da aprendizaxe das linguas e da adaptación do nivel de competencia curricular que chegue ao centro.

Programas específicos personalizados, segundo se recolle na programación de cada departamento didáctico.

Programa da mellora do aprendizaxe e do rendemento: en 2º e 3º de ESO (segundo ano).

c) Actividades ou actuacións:

- Elaborar o plan de atención á diversidade en canto se publique a orde que desenvolve o Decreto 229/2011.
- Colaborar cos equipos docentes no deseño e elaboración de protocolos para a realización da avaliación inicial *do* alumnado.
- Asistir, asesorar e dinamizar as sesións de avaliação (inicial, ordinaria e extraordinaria), colaborando coa xefatura de estados no establecemento dunhas pautas axeitadas para o desenvolvemento das sesións.
- Realizar as avaliações psicopedagóxicas que sexan necesarias, e revisar e actualizar os informes dos alumnos cando se considere oportuno, para axustar as propostas de apoio educativo a cada alumno, partindo sempre do seu potencial de aprendizaxe e solicitando, sempre que se considere oportuno, a intervención do Equipo de Orientación Específico.
- Colaborar e asesorar no deseño, desenvolvemento e revisión das adaptacións curriculares e demais medidas de atención á diversidade.
- Elevar a xefatura de estudos as propostas de horario de atención por parte das mestras especialistas en pedagogía terapéutica e audición e linguaxe ao alumnado con necesidade específica de apoio.
- Participar na acollida do alumnado que se incorpore ao centro: recepción e información ao alumnado e as súas familias, facilitando a súa integración, especialmente no caso do alumnado de integración tardía

no sistema educativo español ou daquel que se incorpore ao longo do curso.

- Participar na acollida do profesorado de novo ingreso no centro, informándoos das necesidades de apoio educativo que presenta o alumnado.
- Colaborar na revisión do Proxecto Educativo do Centro e asesorar á CCP sobre as medidas de atención á diversidade recollidas na lexislación vixente e sobre a inclusión no PEC da organización e funcionamento da unidade de educación especial.
- Analizar nas reunións de departamento os datos recollidos nas distintas avaliaciós e colaborar na toma das medidas necesarias para a mellora da marcha de cada grupo — clase cando sexa preciso.
- Apoiar, sobre todo a través das mestras especialistas en PT e AL, ao alumnado con maiores dificultades de aprendizaxe.
- Asesorar aos departamentos e ao profesorado en xeral nos procesos de axuste e desenvolvemento das concrecións curriculares, nas programacións e nas medidas de atención á diversidade.
- Seguimento, xunto co profesorado implicado, das medidas de atención á diversidade, proporcionando ao profesorado asesoramento e colaboración para dar a mellor resposta ás necesidades do alumnado.
- Proporcionar ás familias, cando proceda, información específica e pautas de desenvolvemento no fogar, favorecendo a súa implicación na vida do centro e na educación dos seus fillos e fillas.
- Ao final de curso levar a cabo a avaliación xeral das medidas de atención á diversidade postas en marcha no centro.
- Facilitar asesoramento á comunidade educativa sobre as diferentes medidas e recursos para a atención do alumnado con necesidade específica de apoio educativo.
- Asesorar na terceira avaliación todo o relativo aos criterios de avaliación e promoción do alumnado, así como na elaboración do consello orientador e, de ser o caso, dos informes individualizados do alumnado.
- Realizar e analizar as conclusiós da avaliación da nosa actuación como departamento de orientación na atención á diversidade no centro.
- Colaborar na proposta de alumnado para as posibles medidas de atención á diversidade para o próximo curso.
- Intercambiar información cos departamentos de orientación adscritos e o profesorado titor de 6º de educación primaria, para coñecer as necesidades educativas do alumnado que se vai incorporar ao centro e deseñar posibles medidas de atención á diversidade, facilitando a transición entre a educación primaria e a secundaria.

- Ao rematar o curso realizar as avaliacións psicopedagóxicas necesarias e os informes para a incorporación do alumnado aos programas de mellora da aprendizaxe e do rendemento e os agrupamentos específicos, se fora o caso.
- Colaborar na elaboración do consello orientador para o alumnado que se considere que debe incorporarse a formación profesional básica.
- Elaborar, convxuntamente coas mestras especialistas en PT e AL, a memoria do DO referida a este ámbito.

d) Unidade de educación especial:

- Realizar a revisión dos ditames de escolarización do alumnado da unidade.
- Colaborar co profesorado especialista en PT e AL no establecemento de estratexias, técnicas e tarefas que axuden a fortalecer o desenvolvemento integral do alumnado.
- Realizar, en colaboración co profesorado da unidade, o seguimento do alumnado ao largo do curso, mantendo contacto directo con eles e coas familias, colaborando para axustar en todo momento a resposta ás súas necesidades educativas.

3.2.2. ACCÓN TITORIAL

a) Obxectivos:

- Rematar o plan de acción titorial acorde as circunstancias actuais do centro, baseado na mellora da convivencia.
- Integrar no plan de acción titorial actividades de educación emocional, que promovan unha actitude proactiva cara á aprendizaxe competencial, reforcen o autoconcepto persoal e xeren benestar.
- Facilitar a integración do alumnado no centro e no seu grupo clase, colaborando na consecución dun bo ambiente de traballo e disciplina.
- Fomentar a tolerancia e as normas de convivencia no alumnado co fin de formar a cidadáns responsables, autónomos e participativos e a inclusión do alumnado con ACNEE, especialmente a do alumnado da unidade de EE, de forma que todo o alumnado do centro comparta espazos e actividades.
- Contribuír ao desenvolvemento da personalidade do alumnado e impulsar o seu desenvolvemento vocacional.
- Optimizar o proceso de ensino-aprendizaxe, axustando a resposta educativa ás necesidades do alumnado.
- Axudar e orientar ao alumnado sobre o seu rendemento académico, colaborando no ensino de hábitos

e actitudes positivas cara ao estudo e de técnicas de traballo intelectual.

- Fomentar a coordinación docente e implicar aos profesores na función titorial e asesorar ao profesorado para que poida desenvolverla axeitadamente.
- Favorecer a colaboración centro-familia e implicar ás familias no proceso educativo dos seus fillos, especialmente raquetas do alumando que teña dificultades académicas ou persoais.

b) Actividades

Respecto ao centro

- Facilitar ao profesorado, especialmente ao profesorado titor, actividades de educación e acompañamento emocional ao alumnado.
- Deseñar un programa de habilidades sociais que forme parte do PAT.
- Dinamizar e apoiar desde o departamento de orientación a posta en práctica e a avaliación do mesmo.
- Asesorar á xefatura de estudos na asignación das titorías.

Respecto ao profesorado

- Colaborar cos titores no desenvolvemento das sesións de titoría, asesorándooos.
- Colaborar cos equipos docentes, cando así o soliciten, no deseño e elaboración de protocolos para a realización da avaliación inicial do alumnado.
- Reunións para o asesoramento e entrega de material para o desenvolvemento da acción titorial, facendo fincapé no acompañamiento emocional, na promoción da convivencia, na resolución pacífica de conflitos e na igualdade efectiva entre homes e mulleres.
- Recollida de información e axuda para realizar o seguimento do alumnado do grupo, e especialmente de aquel que precise de atencións específicas.
- Apoyo e asesoramento para o desenvolvemento do PAT.
- Facilitar ó profesorado titor, en colaboración coa xefatura de estudos, documentación e materiais para o desenvolvemento da acción titorial.
- Obter e seleccionar datos sobre o alumnado, individual e grupalmente, para poñela a disposición, cando proceda, pola súa utilidade, do resto do profesorado.

Respecto ás familias:

- Cando se requira, participar nas reunións que se establezan para dar información ás familias.
- Elaborar material de apoio e información para as familias sobre o desenvolvemento dos seus fillos e a

estrutura do sistema educativo.

- Fomentar nas reunións coas familias o tratamiento de temas de interese para a educación dos capaces e das rapazas, procurando crear un clima de cooperación centro - familia.
- Asesorar as familias sobre no coñecemento do sistema educativo, nos procesos de admisión, accións de acollida, cambios de centro, etc.
- Asesorar ás familias no caso de problemas de desaxuste emocional do alumnado.

Respecto ó alumnado:

- Dinamizar todo o referente as actividades que o profesorado poña en práctica no seu grupo - aula, asistindo a algunha sesión se é preciso.
- Coñecer de forma directa ó alumnado, especialmente ó que presente NEE, participando, cando sexa preciso na dinámica das sesións de titoría.
- Asesorar ao alumnado sobre no coñecemento do sistema educativo, nos procesos de admisión, accións de acollida, cambios de centro e participación na organización e goberno dos centros.
- Coordinar a intervención de entidades externas ao centro que ofrezan actividades (obradoiros, charlas) sobre habilidades sociais, igualdade de xénero, educación afectivo – sexual, autocoidado, nutrición..., tendo especialmente en conta o alumnado da unidade EE.
- Atender e intervir en situacións individuais e/ou grupais que así o demanden, tales como absentismo, risco social, escolarización mal orientada, etc.

3.2.3. ORIENTACIÓN ACADÉMICO PROFESIONAL

a) Obxectivos

- Desenvolver a capacidade de autocoñecemento do alumnado (capacidades, motivacións e intereses).
- Facilitar estratexias para a toma de decisións do alumnado respecto do seu futuro profesional e a elección dun itinerario académico axustado aos seus intereses, actitudes e capacidades, desenvolvendo a reflexión e a capacidade crítica.
- Desenvolver habilidades de busca e tratamiento da información.
- Contribuír ao desenvolvemento da madurez profesional e persoal do alumnado.
- Implicar aos pais no proceso para que coñezan e apoien as decisións que os seus fillos tomen responsablemente.
- Desenvolver a autonomía do alumnado con NEE, especialmente o alumnado da aula EE, de xeito que se

facilite a súa inclusión escolar a súa inserción social de cara á inserción laboral do futuro.

b) Actividades

Respecto ao alumnado

As actividades a desenvolver para conseguir os obxectivos propostos desenvolveranse sempre que sexa posible a través da acción titorial e preferentemente ao longo do 2º trimestre, por ser un momento próximo a toma de decisións, pero non inmediato, favorecendo así o período de reflexión do alumnado á hora de tomar decisións, aínda que sen rexeitar o desenvolvemento de actividades puntuais de información académica e profesional ao largo do 3º trimestre segundo vaia xurdindo a información.

ESO

1º, 2º e 3º ESO

- Actividades de autocoñecemento: habilidades, intereses...
- Coñecemento da estrutura da ESO (características de cada curso, criterios de avaliación, de promoción) e do sistema educativo en xeral.
- Actividades de coñecemento das profesións.
- Actividades de adestramento en toma de decisións.

4º curso

- Actividades de autocoñecemento.
- Actividades de coñecemento das distintas opcións ao rematar a ESO: académicas e profesionais, con título e sen el.
- Actividades de adestramento en toma de decisións.
- Actividades complementarias e extraescolares: visita ao CIFP Porta da Auga, charlas sobre a oferta formativa e profesional, etc.
- Actividades de asesoramento individualizado ao alumnado con necesidades educativas especiais.

BACHARELATO

Para todo o alumnado: presentación da orientadora aos alumnos de BACH, animándoos a consultar calquera dúbida en relación ao ámbito escolar, vocacional e persoal; actualización da información na aula virtual e, se é posible, nalgúnha rede social, que permita manter a información actualizada sobre: o acceso á universidade, notas de corte, carreiras do SUG, FP, oposicións, acceso á corpos e forzas de seguridade do

Estado, listado de enderezos web para buscar información...

1º BACH: sesión informativa sobre as materias do 2º curso de BACH, as vías de acceso á universidade e o acceso aos diferentes estudos superiores.

2º BACH: participación no programa “A Ponte”, da Universidade de Santiago de Compostela; sesión informativa sobre a ABAU; xornadas de orientación sobre a oferta formativa ao rematar o BACH (FP, estudos universitarios e ensinanzas de réxime especial); entrevistas individualizadas cos alumnos que o demanden. Información actualizada na aula virtual.

Unidade EE: organizar visitas a centros ocupacionais, a centros de consumo, a lugares onde se desenvolvan distintas ocupacións..., para, en cursos posteriores, facilitar consello e orientación directa ao alumnado en relación ó ámbito laboral e ocupacional de cara a súa inserción na sociedade; informar ás familias dos recursos relacionados coa discapacidade existentes na zona e desenvolver actuacións dirixidas a facilitar información sobre empregabilidade de persoas con discapacidade.

4. ESTRATEGIAS DE INTERVENCIÓN DO PLAN ANUAL

Tenderemos a desenvolver un modelo psicopedagóxico de intervención, que implica que temos que actuar, sobre todo, dun xeito indirecto, grupal, interno, proactivo e por programas, aínda que sen rexeitar, en casos puntuais, unha atención directa e individualizada. Neste modelo é necesaria a colaboración de toda a comunidade educativa.

A acción orientadora será principalmente indirecta, potenciando a acción directa a través de mediadores (basicamente a través da acción titorial) e interna, xa que o seu desenvolvemento será competencia do profesorado do centro. En casos puntuais pode ser precisa a intervención de servizos externos ao centro, como poden ser os especialistas do EOE ou persoas doutras entidades que participen no establecemento dunha conexión entre o centro educativo e o seu entorno.

As intervencións serán basicamente de carácter preventivo, intentando adiantarnos as posibles dificultades que poidan atoparse e no caso de que aparezan dotar dos recursos suficientes para afrontalas.

Desde todos os ámbitos de intervención empregaranse os dispositivos tecnolóxicos dispoñibles, incorporando as experiencias desenvoltas durante o período de confinamento. Creáronse cursos na Aula Virtual, de PT, AL e para a orientación académica e profesional.

5. TEMPORALIZACIÓN

A temporalización virá enmarcada en cada trimestre, atendendo ás diferentes necesidades e aos intereses de cada un dos niveis educativos.

Hai que ter en conta que esta planificación está suxeita a avaliación continua, polo que froito do seu

desenvolvemento, e recollendo as aportacións dos diferentes membros da comunidade educativa, pode estar suxeita a variacións.

6. AVALIACIÓN DO PLAN

A avaliación é inherente a toda acción pedagógica e sempre haberá tres momentos no proceso de avaliação: avaliação inicial (para saber cal e a situación de partida e as necesidades do contexto para establecer un plan de acción), avaliação formativa (permite obter información sobre a marcha e aplicación do plan que nos axudara a incluír novas metas ou realizar as modificacións oportunas) e avaliação sumativa, que determinará os resultados acadados ao remate do proceso. A súa finalidade é medir a funcionalidade ou aplicabilidade dun programa ou plan no seu contexto. Os resultados da avaliação aparecerán reflectidos na memoria do departamento de orientación, que se realizará no mes de xuño e na que se recollerán os seguintes aspectos: modificacións introducidas no proceso de desenvolvemento dos plans e programas de intervención concretos; dificultades atopadas no desenvolvemento dos citados plans; valoración do grao de consecución dos obxectivos e necesidades e obxectivos para o vindeiro curso.

Empregaremos fontes de información externas (órganos de goberno, órganos de participación e coordinación e os propios alumnos) e internas (reunións de departamento e reunións cos titores).

Os criterios para a avaliação do plan son os seguintes:

- axuste ás necesidades do centro e as necesidades xeradas tras a pandemia,
- grao de consecución dos obxectivos previstos, atendendo tanto á eficacia como á eficiencia (recursos empregados, tempo dedicado ás actividades, participación);
- utilidade das accións programadas,
- nivel de aplicabilidade do programado e necesidade ou non de recursos adicionais;
- implicación da comunidade educativa no deseño e desenvolvemento do plan.

Unha vez feita a valoración destes criterios elaboraranse as propostas de mellora para o curso seguinte.

Ribadeo, 15 de outubro de 2020

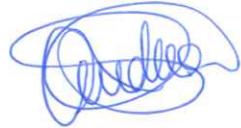
Mercedes Bouza Fernández
Especialista en PT

Mª Jesús Castro Pérez
Especialista en PT

Ana García García
Especialista en AL

Andrea Gil Santos
Especialista en AL

Beatriz González Fernández
Ámbito científico

Margarita Lage Rego
Ámbito lingüístico

Raquel Vijande Quintana
Xefa do Departamento de Orientación

ANEXO

Programación da AULA DE EDUCACIÓN ESPECIAL

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

No preámbulo da LOMLOE (Lei Orgánica 3/2020 do 29 de decembro, pola que se modifica a Lei Orgánica 2/2006 de educación) recóllese: “a educación é o medio máis axeitado para construír a personalidade, desenvolver ó máximo as capacidades do neno/a, conformar a súa identidade persoal e configurar a súa comprensión da realidade, integrando a dimensión cognoscitiva, afectiva e axiolóxica”. Na actualidade específica que a escolarización do alumnado con Necesidade Específica de Apoio Educativo (ACNEAE) rexerese polos principios de normalización e inclusión.

O IES de Ribadeo Dionisio Ramallo está situado no concello de Ribadeo, provincia de Lugo. Conta con aproximadamente 430 alumnos/as, entre os que podemos atopar dificultades de aprendizaxe, físicas, cognitivas e sensoriais en maior ou menor grado. Este alumnado está distribuído nas aulas ordinarias e nunha aula educación especial. Nela encóntrase o alumnado con necesidades educativas moi diferentes.

A lingua materna predominante do alumnado da aula EE é o castelán. Pertencen a unha clase media-baixa. Para dita aula cóntase cunha especialista de Pedagoxía Terapéutica, outra de Audición e Linguaxe, e unha intérprete de signos e unha auxiliar coidadora.

Atendendo ao tipo de horario, o centro caracterízase por unha xornada continua. Así, a xornada escolar comeza as 8.30 da mañá e remata as 14.00 h. Os servizos ofertados polo centro son: comedor, transporte escolar, excursións e actividades complementarias e extraescolares.

Esta programación elabórase para unha aula formada por dous alumnos e unha alumna que presentan: discapacidade auditiva, discapacidade intelectual leve ou moderada ata problemas físico-motóricos, e con problemas condutuais. Tratando de dar resposta e atención ás características e dificultades de cada un deles, e a necesidade dunha ensinanza personalizada, que teña en conta as peculiaridades de cada alumno/a, e que saiba adaptarse a eles e integralos a todos no sistema educativo, evitando as desigualdades que poidan derivarse de diversos factores: sociais, económicos, culturais. O seu nivel de competencia curricular atópase no primeiro ciclo de educación primaria e a súa idade cronolóxica entre os 14 e os 18 anos.

Na elaboración da programación tívose en conta que fose coherente co Proxecto Educativo e dentro das Normas de Organización e Funcionamento, onde se recollen obxectivos como: favorecer a integración, concienciando a toda a comunidade educativa da necesidade de coñecer e respectar á diversidade; co Plan de Orientación, e co Plan de Acción Titorial que contemplará ó respecto ás diferenzas.

2. CARACTERÍSTICAS DO ALUMNADO

O alumnado ó que vai dirixida esta programación presenta deficiencias en relación ao coñecemento de si mesmo, á comprensión dos demás e do mundo que os rodea. A súa personalidade está marcada por unha tendencia ao illamento. Sen embargo, non se trata únicamente dun problema de relación, xa que manifesta alteracións complexas na área da comunicación, tanto verbal como non verbal e presenta alteracións no emprego da linguaxe. Son características as graves dificultades que teñen para comprender as situacións sociais, para atribuír estados mentais ás demás persoas e para entender e manifestar os seus estados emocionais. Teñen un abanico de intereses moi restrinxido e presentan unha especial atracción por determinados obxectos e estímulos. O seu desenvolvemento cognitivo está marcado por unha problemática específica sendo unha característica da súa aprendizaxe a dificultade da xeneralización e da abstracción.

Polo tanto, as necesidades educativas especiais que presentan estes alumnos están relacionadas con:

- *Comunicación verbal e non verbal*: non saben interactuar co medio para conseguir benestar físico e emocional; necesitan estratexias comunicativas que os axuden a comprender o entorno físico e social e que eviten os problemas de comportamento.
- *Autonomía e identidade persoal*: necesitan lograr o maior desenvolvemento posible nas entornas menos restritivas posibles e no seu medio cotiá; necesitan adquirir autocontrol do seu propio comportamento que evite os problemas de tipo condutual; necesitan afianzar a adquisición de hábitos básicos que lles proporcionen independencia (alimentación, aseos, conduta).
- *Ámbito social*: necesitan aprender a exercer un control sobre o seu entorno social, non solo sobre o entorno físico; han de potenciar un contacto normalizado con outras persoas e coa súa contorna inmediata; necesitan estratexias que lles proporcionen un ambiente consistente e un apoio emocional específico.
- *Ámbito cognitivo*: teñen dificultades graves para xeneralizar o aprendido; o seu pensamento é concreto e actúan mellor en situacóns inmediatas; teñen dificultades específicas de percepción, memoria e atención; teñen dificultades para a imitación e os procesos simbólicos.
- *Tipo de apoios específicos*: necesitan unha atención individualizada; necesitan un ambiente estruturado; necesitan axuda e supervisión frecuente para realizar as tarefas; necesitan adaptacóns moi significativas do currículo.

3. OBXECTIVOS XERAIS

Aínda que o nivel curricular do noso alumnado é moi diverso neste curso imos a centrarnos nas necesidades educativas especiais que presentan. De todos os xeitos non deixaremos de lado os contidos curriculares que traballaron ao longo da súa etapa educativa e que están rexistrados nos currículos de Educación Infantil e Educación Primaria (Decreto 330/2009, de 4 de xuño, que establece o currículo de EI e Decreto 105/2013, do 4 de setembro, que establece o currículo na EP).

HABILIDADES COMUNICATIVAS:

- Expresar sentimientos, desexos e ideas mediante a linguaxe oral, axustándose progresivamente aos diferentes contextos e situacóns de comunicación habituais e cotiás e aos diferentes interlocutores.
- Comprender as intencóns e mensaxes que lles comunican nenos e adultos, valorando a linguaxe como un medio de relación cos demás.
- Observar, interpretar e producir imaxes coma unha forma de comunicación e disfrute, descubrindo e identificando os elementos básicos da súa linguaxe.
- Empregar as diversas formas de representación e expresión para evocar situacóns, accións, desexos e sentimentos, sexan de tipo real ou imaxinario.
- Empregar técnicas e recursos básicos das distintas formas de representación e expresión, para aumentar as posibilidades comunicativas.
- Empregar normas que rexen os intercambios lingüísticos e as sinais extralingüísticas en diferentes situacóns de comunicación, para reforzar o significado das súas mensaxes e atribuir sentido aos que recibe.

- Comprender discursos orais e escritos que procedan tanto do ámbito escolar como de ámbitos sociais mais amplos o que implica recoñecer as situacóns de comunicación nas que se producen e as diferentes finalidades de cada un no seu propio contexto educativo.
- Expresarse oral, xestual e graficamente mediante discursos axeitados no ámbito escolar e nun ámbito social mais amplio, o que implica ter en conta as situacóns de comunicación nas que se producen e as diferentes finalidades de cada un no seu propio contexto comunicativo.

HABILIDADES DE AUTORREGULACIÓN E DE AUTONOMÍA PERSOAL:

- Coñecer, aceptar e valorar de forma axustada e positiva a súa propia identidade, as súas posibilidades e limitacións e actuar de acordo con elas.
- Explorar e identificar as características e cualidades do propio corpo, tanto global como segmentariamente e as diferenzas e semellanzas cos outros.
- Adquirir as habilidades e hábitos básicos de hixiene corporal e realizarlos de forma autónoma empregando axeitadamente os espazos e materiais destinados a este fin.
- Adquirir os hábitos elementais de organización, constancia, atención, iniciativa e capacidade de esforzo en calquera situación da vida cotiá.
- Coñecer e valorar os factores e prácticas individuais e sociais que entorpecen ou favorecen o desenvolvemento san do corpo e comportarse responsablemente ante os mesmos.
- Tomar conciencia da súa identidade sexual, adquirindo un comportamento axeitado na súa interacción social.

HABILIDADES COGNITIVAS:

- Empregar o coñecemento matemático para interpretar, valorar e producir informacóns e mensaxes sobre fenómenos coñecidos.
- Identificar formas xeométricas no seu ámbito inmediato, empregando o coñecemento dos seus elementos e propiedades para incrementar a súa comprensión e desenvolver novas posibilidades de acción en dito entorno.
- Elaborar e empregar estratexias persoais de estimulación, cálculo mental e orientación espacial para a resolución de problemas sinxelos, modificándoas se fose necesario.

HABILIDADES SOCIAIS:

- Participar nos diversos grupos cos que se relaciona para ampliar o seu marco de relación e tomar progresivamente en consideración a outros adultos e compañeiros.
- Coñecer as normas e modos de comportamento social dos grupos dos que forman parte, para establecer vínculos de relación interpersonal, e identificar a diversidade de relacóns que manteñen cos demás.
- Orientarse e actuar autonomamente nos espazos habituais e cotiás, progresando no dominio de ámbitos espaciais cada vez mais complexos e desenvolverse na organización do tempo e o espazo.
- Observar e explorar o seu entorno físico – social, planificando e ordenando a súa acción en función da información recibida ou percibida constatando os seus efectos e establecendo relacóns entre a propia actuación e as consecuencias que de elas se derivan.
- Coñecer algunas das formas máis habituais de organización da vida humana, valorando a súa utilidade e participando progresivamente en algunas delas.
- Valorar a importancia do medio natural e da súa calidade para a vida humana, manifestando cara el actitudes de respecto e coidado.
- Establecer algunas relacóns entre as características do medio físico e social e as formas de vida que no devandito medio se establecen.
- Coñecer, apreciar e participar nas festas, tradicións e costumes do entorno ao que pertence.

- Fomentar o interese e a curiosidade cara a comprensión do medio físico, social e natural, formulando preguntas e interpretacións sobre algúns acontecementos relevantes que nel se producen.

HABILIDADES MOTORAS E DE XOGO:

- Descubrir e empregar as posibilidades motrices, sensitivas e expresivas, axeitadas ás diversas actividades que emprende na súa vida cotiá.
- Coñecer e valorar o seu corpo e a actividade física como medio de exploración e goce das súas posibilidades motrices, de relación cos demais e como recurso para a organización no tempo libre.
- Adquirir a coordinación e o control dinámico xeral do propio corpo para a execución de tarefas da vida cotiá e de actividades de xogo.
- Aplicar a coordinación visomanual necesaria para manexar e explorar obxectos cun grado de presión cada vez maior na realización de actividades da vida cotiá e de tarefas relacionadas cas distintas formas de representación gráfica.
- Adoptar hábitos de hixiene, de alimentación, de posturas e de exercicio físico, manifestando unha actitude responsable cara o seu propio corpo e de respecto aos demais.
- Planificar e levar a cabo actividades que lle permitan satisfacer as súas propias necesidades, previa valoración do estado das súas capacidades físicas e habilidades motrices,tanto básicas como específicas.
- Resolver problemas que esixan o dominio de patróns motrices adecuándose aos estímulos perceptivos e seleccionando os movementos.
- Empregar as capacidade físicas básicas, destrezas motrices e o seu coñecemento da estrutura e funcionamento do corpo para a actividade física co fin de adaptar o movemento as circunstancias e condicións de cada situación.
- Aumentar as súas posibilidades de rendemento motor mediante o acondicionamento e mellora das capacidades físicas e o perfeccionamento das súas funcións de axuste, dominio e control corporal desenvolvendo actitudes de autoesixencia e superación.
- Participar en xogos e actividades establecendo relacóns equilibradas e construtivas cos demais, evitando a discriminación por características persoais, sexuais e sociais.
- Coñecer e valorar a diversidade de actividades físicas e deportivas e as entornas nas que se desenvolven, participando na súa conservación e mellora.

4. OBXECTIVOS DE ÁREA, CONTIDOS, A SÚA CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS BÁSICAS E CRITERIOS DE AVALIACIÓN

A. HABILIDADES COMUNICATIVAS.

A.1 GRAFOMOTRICIDADE.

OBXECTIVOS:

Adestrar a man e dedos.

Coordinar man - dedo.

Conseguir a prensión e presión adecuada dos instrumentos.

Realizar grafismos libres e dirixidos.

Explorar e afianzar a lateralidade.

CONTIDOS:

Coordinación díxito – manual.
Prensión e presión de instrumentos.
Repaso de trazos e recheo de formas.
Grafismos libres e dirixidos.
Lateraldade.

COMPETENCIAS BÁSICAS:

Competencia comunicativa lingüística: expresión e comprensión oral da realidade, falar e escutar.
Competencia matemática: conceptos espaciais (subir/baixar, entrar/saír, dentro/fora).
Competencia no coñecemento e interacción co mundo físico: habilidade para interactuar co espazo (moverse nel).
Competencia para aprender a aprender.
Autonomía e iniciativa persoal.
Competencia cultural e artística.
Tratamento da información e competencia dixital.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

Que sexa capaz de mover man e dedos de xeito coordinado.
Que sexa capaz de conseguir a prensión e presión dos instrumentos.
Que sexa capaz de realizar grafismos libres e dirixidos.
Que sexa capaz de explorar e afianzar a lateraldade.

A.2 NON VERBAIS.

OBXECTIVOS:

Favorecer a necesidade de comunicar a través de xestos.
Favorecer o emprego de xestos (faciais e corporais) coa intención comunicativa.
Adestrar o emprego de xestos a través da comunicación.

CONTIDOS:

Creación de situacións que favorezan a necesidade de comunicar algo.
Produción de símbolos visuais.
Emprego de xestos faciais e corporais con intención comunicativa.
Comprensión xestual.
Comprensión e identificación de símbolos visuais.
Correspondencia visual.

COMPETENCIAS BÁSICAS:

Competencia comunicativa lingüística: expresión e comprensión oral da realidade a escutar.
Competencia matemática: conceptos espaciais (subir/baixar, entrar/saír, dentro/fora).
Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico: habilidade para interactuar coa contorna.
Competencia para aprender a aprender.
Autonomía e iniciativa persoal.
Competencia social e cidadá.
Competencia cultural e artística.
Tratamento da información e competencia dixital.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

Que sexa capaz de fixar a ollada cando se produza intercambio comunicativo.
Que sexa capaz de imitar os nosos xestos faciais mirándonos aos ollos.
Que sexa capaz de seguir coa ollada.
Que sexa capaz de imitar bailes ou movementos corporais.

A.3 VERBAIS.

OBXECTIVOS:

Favorecer o emprego do vocabulario da contorna máis próxima.
Incrementar o emprego de vocabulario para satisfacer as súas necesidades inmediatas.
Incrementar o emprego de vocabulario.

CONTIDOS:

Emprego de vocabulario da contorna máis próxima.
Emprego de vocabulario.

COMPETENCIAS BÁSICAS:

Competencia comunicativa lingüística: expresión e comprensión oral da realidade, falar e escutar.
Competencia matemática: conceptos espaciais (subir/baixar, entrar/saír, dentro/fora).
Competencia no coñecemento e na interacción co mundo físico: habilidade para interactuar coa contorna.
Competencia para aprender a aprender.
Autonomía e iniciativa persoal.
Competencia social e ciudadá.
Competencia cultural e artística.
Tratamento da información e competencia dixital.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

Que sexa capaz de dicir o nome das tarxetas que lle ensinamos.
Que sexa capaz de repetir as instrucións que lle damos.
Que sexa capaz de responder as preguntas que lle facemos.
Que sexa capaz de explicar o traballo que ten que realizar.
Que sexa capaz de pedir oralmente o que necesita: beber, ir ao baño...
Que sexa capaz de empregar vocabulario novo.

A.4 ESCRITURA.

OBXECTIVOS:

Expresar pequenas historias e ideas mediante debuxos e signos.
Escribir as vogais.
Escribir as consoantes.
Escribir palabras usuais.
Escribir sílabas directas e inversas con cada unha das consoantes.
Escribir palabras con sílabas directas e inversas.
Escribir sílabas directas dobres.
Escribir letras e sílabas de dobre grafía (v/b, a/ha, ca/ka, ga, gue, gui, go, gu).
Escribir frases.
Saber descompoñer palabras.
Saber recoñecer diferentes palabras nunha frase.
Usar as normas ortográficas.

CONTIDOS:

Interpretación de debuxos e signos.

As vogais.

As consoantes.

Escritura de palabras usuais.

Escritura de sílabas directas e inversas.

Escritura de palabras con sílabas directas e inversas.

Sílabas directas dobles.

As sílabas de doble grafía.

As normas ortográficas básicas: maiúsculas, signos de puntuación, acentuación.

Letra, sílaba e palabra.

A frase, estrutura e orde.

COMPETENCIAS BÁSICAS:

Competencia comunicativa lingüística: expresión e comprensión oral da realidade, falar e escuchar.

Competencia matemática: conceptos espaciais (subir/baixar, entrar/saír, dentro/fora).

Competencia no coñecemento e na interacción co mundo físico: habilidade para interactuar co espazo (moverse nel).

Competencia para aprender a aprender.

Autonomía e iniciativa persoal.

Tratamento da información e competencia dixital: a través de xogos interactivos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

Que sexa capaz de expresar pequenas historias e ideas mediante debuxos e signos.

Que sexa capaz de escribir as vogais.

Que sexa capaz de escribir as consoantes.

Que sexa capaz de escribir e recoñecer palabras usuais.

Que sexa capaz de escribir sílabas directas e inversas con cada unha das consoantes.

Que sexa capaz de escribir palabras con sílabas directas e inversas.

Que sexa capaz de escribir sílabas directas dobles.

Que sexa capaz de escribir letras e sílabas de doble grafía.

Que sexa capaz de descomponer palabras: letras e sílabas

Que sexa capaz de escribir palabras e frases ao ditado e á copia.

Que sexa capaz de usar as normas ortográficas.

Que sexa capaz de diferenciar palabras.

A.5 LECTURA.

OBXECTIVOS:

Ler mediante a interpretación de debuxos e signos.

Discriminar as vogais.

Discriminar as consoantes.

Ler sílabas directas e inversas.

Ler de forma comprensiva palabras usuais.

Ler comprensivamente frases con palabras de sílabas directas e inversas.

Ler sílabas directas dobles.

Ler sílabas de doble grafía (v/b, a/ha, ca/ka, ga, gue, gui, go, gu).

Ler comprensivamente textos curtos.

CONTIDOS:

Interpretación de debuxos e signos.

As vogais.

As consoantes.

Lectura comprensiva e palabras usuais.

Lectura de sílabas directas e inversas.

Lectura de frases con palabras de sílabas directas e inversas.

Sílabas directas dobles.

As sílabas de doble grafía.

Lectura comprensiva.

COMPETENCIAS BÁSICAS:

Competencia comunicativa lingüística: expresión e comprensión oral da realidade, falar e escuchar.

Competencia matemática: conceptos espaciais (subir/baixar, entrar/saír, dentro/fora).

Competencia no coñecemento e na interacción co mundo físico: habilidades para interactuar co espazo (moverse nel).

Competencia para aprender a aprender.

Autonomía e iniciativa persoal.

Tratamento da información e competencia dixital: a través de xogos interactivos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

Que sexa capaz de ler mediante a interpretación de debuxos e signos.

Que sexa capaz de discriminar as vogais.

Que sexa capaz de discriminar as consoantes.

Que sexa capaz de ler sílabas directas e inversas.

Que sexa capaz de ler de forma comprensiva palabras usuais.

Que sexa capaz de ler comprensivamente frases con palabras de sílabas directas e inversas.

Que sexa capaz de ler sílabas directas dobles.

Que sexa capaz de ler sílabas de doble grafía.

Que sexa capaz de ler e comprensivamente textos curtos.

B. HABILIDADES DE AUTORREGULACIÓN E AUTONOMÍA PERSOAL.

B.1 RUTINAS.

OBXECTIVOS:

Adquirir pautas axeitadas de comportamento na aula.

Extinguir condutas non desexadas.

CONTIDOS:

Acollida na aula.

Realización da axenda diaria de actividades.

Rutinas básicas de comportamento.

Estruturación dos espazos e tempos.

Extinción das condutas non desexadas.

Rutinas de saída.

Saída.

COMPETENCIAS BÁSICAS:

Competencia comunicativa lingüística: expresión e comprensión oral da realidade, falar e escutar.

Competencia matemática: conceptos espaciais (subir/baixar, entrar/saír, dentro/fora).

Competencia no coñecemento e na interacción co mundo físico: habilidade para interactuar co espazo (moverse nel).

Competencia para aprender a aprender.

Autonomía e iniciativa persoal.

Tratamento da información e competencia dixital: normas de uso do ordenador (encendido/apagado), manexo de software educativo específico.

Competencia social e cidadá: relacionarse cos demás, tolerancia á frustración.

Competencia cultural e artística.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

Que sexa capaz de seguir as rutinas de acollida na aula.

Que sexa capaz de realizar as actividades da súa axenda diaria.

Que sexa capaz de seguir as rutinas das sesións na orde establecida.

Que sexa capaz de aceptar as consecuencias directas do seu comportamento inadecuado.

C. HABILIDADES COGNITIVAS.

OBXECTIVOS:

Coñecer e comprender conceptos referentes á cor dos obxectos: vermello, verde, azul, amarelo, branco, negro...

Coñecer e comprender conceptos referentes á forma dos obxectos: círculo, cadrado, triángulo, rectángulo.

Coñecer e comprender conceptos referentes á forma dos obxectos: grande/mediano/pequeno, largo/corto, alto/baixo

Coñecer e comprender conceptos referentes á posición dos obxectos: dentro/fora, diante/detrás, ao lado de, encima/debaixo.

Coñecer e comprender conceptos referentes á cantidade: moitos/poucos, todos/uns poucos, igual que, más que/menos que.

Coñecer e comprender conceptos referentes ao tempo: agora/antes/despois, onte/hoxe/mañá.

Clasificar obxectos segundo unha variable: atendendo á súa cor, a súa forma...

Contar e realizar cálculos sinxelos.

Coñecer e empregar o calendario.

Coñecer e empregar o reloxo.

Coñecer e empregar o diñeiro (euros)

Realizar as operacións matemáticas básicas: sumas e restas.

CONTIDOS:

Conceptos básicos para describir o entorno.

Números cardinais e ordinais.

O tempo.

O diñeiro.

As sumas e as restas.

COMPETENCIAS BÁSICAS:

Competencia comunicativa lingüística: expresión e comprensión oral da realidade, falar e escutar.

Competencia matemática: conceptos espaciais (subir/baixar, entrar/saír, dentro/fora).

Competencia no coñecemento e na interacción co mundo físico: habilidade para interactuar co espazo (moverse nel).

Competencia para aprender a aprender.

Autonomía e iniciativa persoal.

Tratamento da información e competencia dixital: normas de uso do ordenador (encendido/apagado), manexo de software educativo específico.

Competencia social e cidadá: relacionarse cos demais, tolerancia á frustración.

Competencia cultural e artística.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

Que sexa capaz de coñecer e comprender conceptos referentes á cor dos obxectos.

Que sexa capaz de coñecer e comprender conceptos referentes á forma dos obxectos.

Que sexa capaz de coñecer e comprender conceptos referentes á posición dos obxectos.

Que sexa capaz de coñecer e comprender conceptos referentes á cantidade.

Que sexa capaz de coñecer e comprender conceptos referentes ao tempo.

Que sexa capaz de clasificar obxectos segundo unha variable.

Que sexa capaz de contar e realizar cálculos sinxelos.

Que sexa capaz de coñecer e empregar o calendario.

Que sexa capaz de coñecer e empregar o reloxo.

Que sexa capaz de coñecer e empregar o diñeiro.

Que sexa capaz de realizar as operacións matemáticas básicas.

D. HABILIDADES SOCIAIS.

OBXECTIVOS:

Adquirir as habilidades sociais necesarias para a participación do alumno na súa contorna más próxima.

CONTIDOS:

Participación axeitada do alumno cos seus iguais.

Establecemento dunha relación de apego con todos os membros da comunidade escolar.

Manexo nos distintos espazos do centro.

Toma de conciencia sobre as normas.

Início do autocontrol condutual.

Manexo de impulsos.

COMPETENCIAS BÁSICAS:

Competencia comunicativa lingüística: expresión e comprensión oral da realidade, falar e escoitar.

Competencia matemática: conceptos espaciais (subir/baixar, entrar/saír,dentro/fora).

Competencia no coñecemento e na interacción co mundo físico: habilidade para interactuar co espazo (moverse nel).

Competencia para aprender a aprender.

Autonomía e iniciativa persoal.

Tratamento da información e competencia dixital: manexo de software educativo específico.

Competencia social e cidadá: relacionarse cos demais, tolerancia á frustración.

Competencia cultural e artística.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

Que sexa capaz de adquirir as habilidades sociais necesarias para a participación do alumno na súa contorna más próxima.

E. HABILIDADES MOTORAS E DE XOGO.

OBXECTIVOS:

Identificar as diferentes partes do corpo.

Afirmar a lateralidade corporal.

Interiorizar a actitude postural.

Controlar o corpo en relación coa tensión, a relaxación e a respiración.

Experimentar e explorar as posibilidades corporais: sensoriais, motrices e expresivas.

Conseguir unha coordinación dinámica, estática e visomotora.

Conseguir un equilibrio estático e dinámico, e equilibrio con obxectos.

Percibir e estruturar o espazo e o tempo.

Experimentar e empregar as habilidades básicas en diferentes situacíons e formas de execución: desprazamentos, xiros, saltos, manexo de obxectos, botes, desprazamentos con balón, lanzamentos e recepcións.

Adquirir tipos de movementos e condutas motrices adaptadas a diferentes situacíons e medios diferentes do habitual.

Utilizar as regras para a organización de situacíons colectivas de xogo.

Utilizar as estratexias básicas de xogo: cooperación, oposición...

Aplicar as habilidades básicas en situacíons de xogo.

Practicar actividades deportivas adaptadas mediante flexibilización das normas do xogo.

Recompilar información sobre os xogos populares e tradicionais e práctica dos mesmos.

CONTIDOS:

O corpo: imaxe e percepción.

O corpo: habilidades e destrezas.

Os xogos.

COMPETENCIAS BÁSICAS:

Competencia comunicativa lingüística: expresión e comprensión oral da realidade, falar e escutar.

Competencia matemática: conceptos espaciais (subir/baixar, entrar/saír, dentro/fora).

Competencia no coñecemento e na interacción co mundo físico: habilidade para interactuar co espazo (moverse nel).

Competencia para aprender a aprender.

Autonomía e iniciativa persoal.

Tratamento da información e competencia dixital: manexo de software educativo específico.

Competencia social e cidadá: relacionarse cos demás, tolerancia á frustración.

Competencia cultural e artística.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

Que sexa capaz de identificar as diferentes partes do corpo.

Que sexa capaz de afirmar a lateralidade corporal.

Que sexa capaz de interiorizar a actitude postural.

Que sexa capaz de controlar o corpo en relación coa tensión, a relaxación e a respiración.

Que sexa capaz de experimentar e explorar as posibilidades corporais: sensoriais, motrices e expresivas.

Que sexa capaz de conseguir unha coordinación dinámica, estática e visomotora.

Que sexa capaz de conseguir un equilibrio estático e dinámico, e equilibrio con obxectos.

Que sexa capaz de percibir e estruturar o espazo e o tempo.

Que sexa capaz de experimentar e empregar as habilidades básicas en diferentes situacíons e formas de execución: desprazamentos, xiros, saltos, manexo de obxectos, botes, desprazamentos con balón, lanzamentos e recepcións.

Que sexa capaz de adquirir tipos de movementos e condutas motrices adaptadas a diferentes situacíons e medios diferentes do habitual.

Que sexa capaz de utilizar as regras para a organización de situacíons colectivas de xogo.

Que sexa capaz de utilizar as estratexias básicas de xogo: cooperación, oposición...

Que sexa capaz de aplicar as habilidades básicas en situacíons de xogo.

Que sexa capaz de practicar actividades deportivas adaptadas mediante flexibilización das normas do xogo.

Que sexa capaz de recompilar información sobre os xogos populares e tradicionais e práctica dos mesmos.

5. METODOLOXÍA

A consecución dos obxectivos terá que enmarcarse dentro da liña metodolóxica establecida nos documentos organizativos do centro para contribuír co axeitado desenvolvemento de todo o alumnado e que, neste caso concreto, apunta á adopción duns principios metodolóxicos baseados na aprendizaxe significativa e funcional, é dicir, haberá que partir de cada alumno/a en cuestión, tendo en conta as súas capacidades e posibilidades, os seus coñecementos previos, os seus intereses e motivacións e as súas necesidades. A finalidade última será a adquisición dunha serie de aprendizaxes que teñan sentido para el ou ela, e que, sobre todo, lle sirvan para desenvolverse con eficacia e autonomía na vida cotiá.

Para iso será imprescindible tomar como base unha metodoloxía activa e participativa, que fomente no alumnado actitudes de curiosidade, indagación e espírito crítico e que, mediante o traballo persoal (individual e colectivo) os capacite para aprender a aprender. É dicir, perseguriranse aprendizaxes de tipo construtivo, procurando que cada alumno/a sexa, na medida do posible, un suxeito activo na construcción dos seus propios coñecementos.

Estes procesos de formación serán globais, de maneira que contribúan ao desenvolvemento da persoal. Con todo iso, o labor educativo cos nosos alumnos/as basearse na responsabilidade, a reflexión, o esforzo, a colaboración, o diálogo, o respecto mutuo, a tolerancia e a solidariedade. De cara a abordar as súas NEAE fomentarase en todo momento a comunicación. Algúns aspectos nos que basearemos as nosas estratexias didácticas son:

- Partir dos coñecementos previos do alumnado (avaliación inicial).
- Axustar a resposta educativa ás necesidades do alumnado.
- Ter en conta a diversidade e os ritmos evolutivos e as capacidades intelectuais.
- Potenciar a implicación do alumnado nas aprendizaxes, incrementando a súa participación e colaboración.
- Partir do ámbito máis próximo ao neno fomentando as aprendizaxes sen erro e cara á práctica.
- Capacitar ao alumnado para resolver problemas da vida diaria. O que implica unha transferencia das aprendizaxes, ensino-aprendizaxe a partir de situacíons reais, e basearse nas experiencias.
- Prestar un especial interese pola motivación, para que a/o alumna/o teña unha actitude positiva, de cara ao traballo e deseños de mellora.
- Fomentar o traballo en grupo (parellas, equipo, grupo-clase) para unha maior interrelación do grupo de iguais.

- Fomentar a actividade lúdica, a través do uso de materiais didácticos, así coma o manexo de Tecnoloxías da Información e da Comunicación (TIC), como recurso de motivación e aprendizaxe.
- Implicar á familia. Garantir a participación dos pais para posibilitar unha continuidade na aprendizaxe. Establecer compromisos educativos coa familia para conseguir un maior rendemento académico do alumno.
- Resaltaránse os logros e minimizaránse os fracasos, ofrecéndolle ao neno unha imaxe positiva de si mesmo.
- Respectarase o índice de atención-fatigabilidade do alumno.
- A intervención farase sempre nun clima de confianza e empatía, facendo traballo cooperativo e fundamentando este no método socio-afectivo e na educación emocional.

Así mesmo, dadas as características do alumnado, para tratar de corrixir algunhas condutas-problema así como para favorecer a aparición doutras más axeitadas e desexables, é fundamental traballar algunhas técnicas para instaurar condutas como: reforzamento diferencial (positivo ou negativo), premark ou lei da avoa, moldeamento (instaurar o comportamento axeitado tras descompoñelo en pequenos pasos) , reforzo de condutas incompatibles (ignórarse a conduta inadecuada e reforzase a conduta adaptada), economía de fichas (utilizar como reforzadores fichas que o alumno debe colecciónar e que unha vez aforradas pode intercambiar por un reforzador que previamente manifestou que desexaba) e tamén técnicas para reducir ou eliminar condutas como: extinción (eliminar os reforzadores que manteñen a conduta), tempo fóra (illar ao neno durante un breve período de tempo), custe de resposta (prívalo de algo que lle gusta no momento de realizar unha conduta non aceptable)...

6. ACTIVIDADES

Actividades de presentación: o primeiro que facemos ao chegar a aula é saudar e a continuación, colgar a chaqueta e a mochila no lugar correspondente. Logo poñémonos diante do taboleiro e poñemos no calendario o día numérico que é e contamos dende o 1 ata o presente día. Continuamos dicindo o mes no que estamos e a estación do ano que é. Logo facemos un repaso global: hoxe é mércores día 7 do mes de outubro do ano 2021, estamos no outono e, que día fai hoxe? Nesta última pregunta imos cara a ventá, abrimola e miramos fóra o día que fai e despois poñémolo no calendario. Esta actividade tamén a empregamos para preguntar aos alumnos que día foi onte? E que día será mañá? Ademais aproveitamos para falar do que fixeron o día anterior despois de marchar do colexiol e do que fixeron pola mañá antes de chegar. Escribimos a data nas dúas formas, longa e curta na pizarra imantada onde escollen cada letra e número.

Actividades de Aprendizaxe: unha vez rematadas as rutinas sentámonos diante da mesa de traballo poñendo en práctica, a través de diversas propostas didácticas, os contidos que formulamos anteriormente. Así como ensinar os deberes e a axenda diaria.

Actividades de repaso: de vez en cando levaremos a cabo este tipo de actividades que nos axudan a recordar e repasar os contidos traballados.

Actividades de enriquecemento e ampliación: realizaremos estas actividades para axudar á interiorización dos contidos traballados. Para isto faremos sesións de animación á lectura, exposicións de traballos elaborados polos nenos/as, proxeccións de películas, escoita de música relacionadas coas temáticas.

Actividades complementarias e extraescolares: realizarémos dentro ou fóra do centro para ampliar os coñecementos (saídas, visitas, contacontos, teatro...). Realizaranxe saídas ao entorno, xeralmente dentro da vila, para poñer en práctica as habilidades da vida diaria traballadas na aula (supermercado, correos, xestións administrativas, etc)

Actividades convxuntas: ó longo deste curso levaremos a cabo diferentes actividades convxuntas entre as clases. Con isto pretendemos mellorar a interacción e colaboración entre os alumnos a través de numerosas manualidades, talleres,..

7. RECURSOS

A) MATERIAIS:

A NIVEL AULA: a parte de libros adaptados para eles (de texto ou feito polos mestres) e cadernos de actividades, utilizaranxe producións multimedia, fotografías, contos, dramatizacións, cancións, xogos, dominós, fichas fotocopiabiles de reforzo e ampliación, fichas de atención á diversidade e de avaliación.

A NIVEL CENTRO: os libros de lectura, fichas elaboradas polo profesorado, xogos manipulativos, audicións, vídeo, televisión, ordenadores, material multimedia, biblioteca, cámara dixital, internet, pizarra dixital, páxina de contidos da Xunta.

A NIVEL ENTORNO: o entorno do centro e o centro mesmo utilizanxe como un importante recurso didáctico: as exposicións que se fan dos traballos dos alumnos, a decoración que se fai nas correspondentes estacións e festividades serve para que estas mensaxes, carteis, textos escritos e plásticos poidan ser lidos e visualizados por todo o alumnado.

B) HUMANOS:

INTERNOS: profesora titora, profesoras de apoio (AL e outra PT), intérprete da lingua de signos, auxiliar coidadora, profesorado dos diferentes departamentos do centro (EF, EPVA, Tecnoloxía...), demais membros do departamento de orientación e equipo directivo.

EXTERNOS: EOE, Inspección educativa, CFR, persoal sanitario, persoal de saúde mental, familia, fisioterapeuta, servizos sociais, asociacións...

8. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

A intervención educativa nesta etapa atenderá á diversidade do alumnado, é dicir, centrarase nas actuacións educativas dirixidas a dar resposta ás diferentes capacidades, ritmos e estilos de aprendizaxe.

9. EDUCACIÓN EN VALORES E TRANSVERSALIDADE

O progresivo acceso a formas de conduta máis autónomas e a crecente socialización dos alumnos fai obrigada a educación en valores. Esta contémplase na presentación explícita de

actividades que conducen á adopción de actitudes positivas sobre o coidado do propio corpo, a conservación da natureza , a convivencia...

10. PLANS E PROXECTOS

- Proxecto Lector: deseñado para previr certas dificultades nas diversas habilidades lectoras que dan lugar a unha desmotivación por parte do noso alumnado.
Este proxecto favorece os aspectos seguintes: a expresión oral e escrita, a comprensión e o coñecemento en xeral. Deste modo, os lectores estarán mellor preparados para a comunicación xeral, para a adquisición de aprendizaxes e para o pensamento crítico. No fondo o verdadeiro sentido dun plan de lectura programado é o de posibilitar o salto do “saber ler” ao “querer ler”, tarefa na que deberá integrarse toda a comunidade, e na cal a familia xogará un papel importante.
- Plan TIC: co seu deseño trátase de que o alumnado, ao rematar a escolarización obligatoria, acade unha competencia dixital que consistirá en dispoñer de habilidades para buscar, obter, procesar e comunicar información para transformala en coñecemento.
- Plan de Convivencia: este plan debe propiciar cambios positivos nos modelos de organización escolar, nos currículos, no profesorado, na formación permanente do mesmo, no alumnado, nas relacións coas familias; é dicir, no contexto xeral dos centros escolares. O obxectivo final é a mellora da convivencia en cada centro e en cada comunidade educativa como resultado da análise, da reflexión e do acordo.
- Plan de Orientación: nel atópase a orientación educativa como elemento fundamental da educación cuxos obxectivos son: contribuír a personalización do ensino, axustar as respuestas educativas ás necesidades dos alumnos, favorecer as aprendizaxes funcionais, favorecer a madurez persoal e a toma de decisións, previr as dificultades de aprendizaxe e contribuír a unha axeitada relación entre tódolos sectores da comunidade educativa. Este plan de orientación engloba o Proceso de Ensinanza-Aprendizaxe, de Orientación Vocacional e Profesional, Plan Xeral de Atención á Diversidade e Plan de Acción Titorial.
- Plan de Acción Titorial: define a acción titorial que forma parte da acción docente, como o conxunto de accións educativas que se deseñan para favorecer no alumnado a aprendizaxe, a integración dos coñecementos e experiencias a socialización, a toma de decisións e o desenvolvemento da súa personalidade.
- Plan de igualdade: co cal introduciremos a perspectiva de xénero nas dinámicas educativas, promocionando a igualdade de oportunidades entre homes e mulleres, a prevención e intervención en casos de violencia de xénero e a promoción do respecto pola diversidade afectivo – sexual.
- O Proxecto Lingüístico: este proxecto, neta etapa educativa debe garantir a adquisición da competencia lingüística propia da etapa e do nivel nas dúas linguas oficiais de Galicia e enmarcar en que lingua se imparten as materias.
- Plan de Benestar Emocional: favorecendo no alumnado experiencias de afrontamento satisfactorio de dificultades, aprendendo a superar de xeito positivo as contrariedades que se presentan na vida cotiá.

- Proxectos que vaian xurdindo ao longo do curso escolar: levado a cabo co resto das aulas coa finalidade de achegar aos nosos alumnos o coñecemento de diversos aspectos relacionados co espazo.

12. IMPLICACIÓN DA COMUNIDADE EDUCATIVA

- Centro: promover a cooperación entre a escola e as familias para unha mellor eficacia na educación.
- Profesorado: colaborar na elaboración e organización dos recursos, manter reunións de coordinación, favorecer a participación do profesorado que non imparte docencia na aula.
- Alumnado: colaborar activamente nas actividades do centro e dinamizar a integración co resto do alumnado do centro, favorecendo o desenvolvemento persoal, social e cognitivo entre os compañeiros e compañeiras.
- Familia: facilitar e apoiar o proceso educativo dos seus fillos e fillas, contribuír a manter unha relación fluída entre as familias e o centro e orientalos e asesoralos sobre aspectos básicos do aprendizaxe na casa.

13. TEMPORALIZACIÓN

Esta programación está pensada para ser desenvolvida durante un curso escolar. Sen embargo é unha programación aberta e polo tanto susceptible de ser modificada se fora necesario pola incorporación de novos alumnos, novas necesidades xurdidas no contexto escolar ou no caso de que na avaliación continua da programación se detecte algúna necesidade de cambio.

8. AVALIACIÓN

A avaliación dos procesos de aprendizaxe do alumnado será continua, global, formativa e integradora de todas as áreas tendo en conta o progreso do alumnado. Na avaliación serán tidos en conta todos os elementos que componen o currículo.

Os criterios de avaliación das áreas serán referentes fundamentais para valorar o grao de adquisición das competencias básicas.

O profesorado avaliará tanto as aprendizaxes do alumnado coma os procesos de ensino e a súa propia práctica docente.

8.1.-AVALIACIÓN DAS ÁREAS:

a) Que avaliar?

Avaliaremos os diversos contidos expostos nesta programación.

b) Como avaliar?

A través dos seguintes instrumentos:

- A observación directa do traballo do alumnado na aula.
- O caderno, que se revisa tódolos días.

- A resposta ás cuestións xurdidas e as actividades.
- Actividades realizadas fóra da aula.

c) Cando avaliar?

- Avaliación inicial, que facilita a valoración dos coñecementos previos, as capacidades e as actitudes do alumnado, co obxecto de adecuar o proceso de ensino-aprendizaxe á realidade das súas posibilidades.
- Avaliación formativa continua, que pretende coñecer se van logrando os obxectivos propostos, cando áinda se pode intervir modificando o camiño para conseguilos. Ten carácter regulador, orientador e autocorrector do proceso educativo desde o seu comezo.
- Avaliación sumativa, que estima os méritos ao finalizar o currículo (máis cuantitativa), na que se valora, sobre todo, o dominio das capacidades adquiridas; isto é, avaliación do resultado.

8.2.-AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN:

A propia programación deberá ser revisada, coa finalidade de medir a súa funcionalidade no contexto da aula e do centro.. Os resultados da avaliação aparecerán reflectidos na memoria do departamento de orientación, que se realizará no mes de xuño e na que se recollerán os seguintes aspectos: modificacións introducidas no proceso de desenvolvemento da programación; dificultades atopadas no seu desenvolvemento; valoración do grao de consecución dos obxectivos propostos e propostas de mellora cara ao curso seguinte.

14. CONCLUSIÓN

Esta programación pretende a equidade na educación, de maneira que tódolos alumnos encontren unha resposta apropiada ao seu ritmo de aprendizaxe e as súas condicións persoais; apoiándose en tres principios:

1. Promover unha aprendizaxe eficaz
2. Aplicar o coñecemento á vida cotiá
3. Contribuír ao desenvolvemento das competencias básicas.